

7/5783

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Orta Asya ve Kafkasya Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.KOAY.0.0-026.21-2008/558115
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Onur
Öymen

29 Aralık 2008

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: 4.12.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9843 sayılı yazıları.

Bursa Milletvekili Onur Öymen'in 7/5783 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ali BABACAN
Dışişleri Bakanı

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ONUR ÖYMEN'İN 7/5783 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

Basında yer alan haberlere göre, Ermenistan Dışışleri Bakanı Edward Nalbandyan Türkiye'nin Erivan'la diplomatik ilişkilerinin başlaması için Dağlık Karabağ sorununun çözümünü şart koştuğunu söyleyen bir gazeteciye "sanmıyorum" şeklinde görüş bildirdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca Nalbandyan Yukarı Karabağ'ın bağımsızlığını ilan edebileceğini bildirmiştir. Esasen 2007 tarihli Ermenistan Ulusal Strateji Belgesinde Yukarı Karabağ'dan bir cumhuriyet olarak söz edilmektedir.

1. Türkiye'nin Ermenistan ile diplomatik ilişkiler kurmamasının en önemli sebebi Ermenistan'ın Azeri topraklarının %20'sini işgal etmiş olduğu hususudur. Bu husus çeşitli vesilelerle defalarca devlet adamlarımızca dile getirilmiştir. Hal böyleyken hükümet yetkililerimizin Ermeni Dışışleri Bakanının Türkiye'nin sanki bu işgali sineye çekebilecekmiş gibi bir izlemin almasına yol açabilecek herhangi bir ifadeleri olmuş mudur?
2. Hükümet son Ulusal Program taslağında Kıbrıs konusunda yaptığına benzer bir politika değişikliğini Ermenistan'a yönelik politikamızda da yapmış mıdır?
3. Böyle bir değişiklik sözkonusu değil ise Nalbandyan'ın bu ifadesi üzerine bir açıklama yapılarak Ermenistan'a ilişkin politikamızın açıklıkla dile getirilmesi düşünülmekte midir?
4. Uluslararası hukuka, BM'nin ve diğer uluslararası kuruluşların Yukarı Karabağ ile ilgili olarak şimdiye kadar aldıkları kararlara aykırı biçimde Yukarı Karabağ'ın bağımsızlığını ilan edebileceği yolundaki Ermeni görüşüne Türkiye olarak nasıl bir tepki gösterilmiştir?
5. Eğer gösterilmediyse bu, Türkiye'nin Yukarı Karabağ'ın bağımsızlığını da sineye çekebileceği şeklinde yorumlanmayacak mıdır?
6. Hükümet, Nalbandyan'ın bu demeçlerinin ışığında kendisinin Türkiye'ye davet edilmesinin isabetli olacağına hala inanmakta mıdır?

YANIT

Ülkemiz, Yukarı Karabağ sorununun, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğüne ve diğer uluslararası hukuk kurallarına saygı çerçevesinde, taraflar arasında müzakere yoluyla ulaşılabilecek bir siyasi çözüme kavuşturulması gerektiğini savunmaktadır. Ülkemizin bu tutumu, gerek hükümet yetkililerimiz gerek diğer seviyelerde yapılan temaslar çerçevesinde her vesileyle ilgili taraflara iletilmekte ve teyit edilmektedir. Temaslar sırasında ülkemizin tutumuyla çelişebilecek bir ifadeye bulunulması sözkonusu değildir.

Ulusal Programda Kıbrıs politikamızda bir değişiklik sözkonusu olmamıştır. Diğer taraftan, aynı coğrafyayı paylaştığımız komşu ülkelerle mevcut sorunların ortadan kaldırılması ve bölgesel istikrar ve işbirliğinin geliştirilmesi Türk dış politikasının temel hedeflerinden biridir. Ermenistan'la son dönemde hız kazanan temas trafiğini de bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Ermenistan'la yürütülen temaslarda amaçlanan, bu ülkeyle aramızda var olan sorunların diyalog yoluyla aşılması ve iki ülke ilişkilerinin normal bir zemine oturtulmasıdır.

Ermenistan'la ilişkilerimiz ve Yukarı Karabağ sorununun çözümüne ilişkin tutumumuz, gerek Ermenistan gerek Azerbaycan makamlarıyla her seviyede yapılan görüşme ve temaslar vesilesiyle yinelenmekte olup, taraflarca şüpheye yer bırakmayacak şekilde bilinmektedir. Genel olarak Kafkasya bölgesinde barış ve istikrarın tesisi ve bunun sağlayacağı karşılıklı güven ortamına dayalı olarak, bölgede çoktarafli işbirliğinin gelişmesine Türkiye büyük önem vermektedir. Böyle bir gelişmenin belli başlı unsurları arasında tabiatıyla bir yanda Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi, bir yanda da Azerbaycan-Ermenistan arasındaki ihtilafın çözülmesi yer almaktadır. Bu iki süreç birbiriyle karşılıklı etkileşim içindedir ve tarafımızdan da bu karşılıklı etkileşim dikkatle gözönünde bulundurulmaktadır. Kafkasya'ya ilişkin politikamızın bu öğeleri yeterince açık olup, gerektiğinde aynı açıklıkla dile getirilmektedir.

Ülkemiz, Yukarı Karabağ'ın bağımsızlığını tanımamış, bölgede zaman zaman düzenlenen sözde seçimleri de tanımadığını açıklamış, üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşların seçimlerin tanınmadığı yönündeki açıklamalarına katılmıştır. Ülkemiz son olarak, BM Genel Kuruluna Azerbaycan tarafından sunulacak 15 Mart 2008 tarihinde kabul edilen ve Azerbaycan'ın toprak bütünlüğüne verilen desteği teyit eden karar tasarısına olumlu oy veren ülkeler arasında yer almıştır. Ülkemizin mevcut tutumunda bir değişiklik olmadığı taraflarca bilinmektedir. Diğer yandan, Yukarı Karabağ'ın bağımsızlığını esasen Ermenistan da resmen tanımamıştır. Ermenistan'ın sorunun başlangıcından beri sürdürdüğü mevcut siyasetini değiştirebileceğine yönelik herhangi bir somut işaret veya Yukarı Karabağ'ın tanınması konusunda uluslararası planda yürütülen sistemli bir faaliyet de bulunmamaktadır.

Azerbaycan ve Ermenistan arasında, sorunun barışçı yollardan çözümü için, AGİT Minsk Grubu Eşbaşkanlarının arabuluculuğunda yürütülen müzakereler halen devam etmektedir. Tarafların, son olarak 2 Kasım 2008 tarihinde Moskova'da imzaladıkları ortak bildiri, sorunun uluslararası hukuk ilkeleri ile bu çerçevede daha önce kabul edilen karar ve belgeler temelinde çözümleneceğini teyit etmektedir. Nitekim, Bakanlığımız da 5 Kasım günü yapılan bir yazılı açıklama ile bu bildiriye destek vermiştir.

Ermenistan Dışişleri Bakanı Nalbandyan, 24 Kasım 2008 günü, ülkesinin KEİT Dönem Başkanlığını devralması vesilesiyle İstanbul'da bulunan KEİT Sekreteryasıyla temaslarda bulunmak üzere ülkemize gelmiştir. Bu vesileyle Nalbandyan ile benim de bir çalışma yemeğinde biraraya geldiğimiz malumdur. Sözkonusu görüşme, yürütülen diğer ikili temaslar gibi, Ermenistan tarafına gerekli mesajların verilmesi açısından faydalı olmuştur.